

Punkt 49: Borgerinddragelse

00.16.00-G01-1-24

Forventet sagsgang

ØK, BY

Anledning

På baggrund af den oprindelige initiativretssag og Byrådets temamøde 29. januar 2025 om borgerinddragelsestiltag, indstilles der til konkret stillingtagen til den videre proces for arbejdet med borgerinddragelse.

Indstilling

Direktionen indstiller til Byrådet:

1. At Byrådet godkender indholdet af vedlagte guide til valg af borgerinddragelsesmetode, og at denne tages i brug både administrativt og politisk i forbindelse med fremtidige politiske beslutningsprocesser.
2. At Byrådet beslutter, om der skal indføres borgerforslag i Mariagerfjord Kommune.
3. At Byrådet godkender, at der nedsættes en politisk arbejdsgruppe til den videre proces omkring indførelsen af borgerforslag, hvis dette beslutes.

Beslutning fra Økonomiudvalget, den 23. april 2025, punkt 75:

Ad 1. Indstilles godkendt. Økonomiudvalget ser gerne, at der bliver en tydeligere signalværdi i materialet, der indikerer forpligtelsen i brugen af materialet, herunder timingen af borgerinddragelsen i forhold til den politiske beslutningsproces og forberedelsen heraf.

Ad 2. Økonomiudvalget indstiller til godkendelse, at der igangsættes tiltag om borgerforslag i Mariagerfjord Kommune.

Ad 3. Indstilles godkendt.

Fraværende: Jens-Henrik Kirk (C)

Sagsfremstilling

Baggrund

På byrådsmødet 23. maj 2024 behandlede Byrådet en initiativretssag fremsat af Socialdemokratiet vedrørende øget borgerinddragelse og indførelse af borgerforslag. Som følge heraf blev der udarbejdet oplæg og igangsat en proces med gruppeformændene, som besluttede at udskyde behandlingen af emnet til 2025.

Processen blev genoptaget på Byrådets temamøde 29. januar 2025, hvor Byrådet drøftede den videre proces.

Opsamling på Byrådets temamøde 29. januar 2025

Administrationen har samlet op på temamødet, og sammenfattet ønsker og holdninger til den videre proces for arbejdet med borgerinddragelse i bilag 1. Administrationen vurderer, at der grundet formen på temadrøftelserne, herunder at dette ikke er et beslutningsforum, er behov for en konkret politisk stillingtagen til den videre proces.

Som følge af den oprindelige initiativretssag samt de ønsker, der blev tilkendegivet på temamødet, indstiller administrationen til stillingtagen omkring vedlagte guide til valg af borgerinddragelsesmetode samt indførelse af borgerforslag.

Guide til valg af borgerinddragelsesmetode

Der er udviklet en guide, som skal hjælpe politikere og administration med at vælge de rette borgerinddragelsesmetoder i arbejdet med forskellige politiske beslutningsprocesser. Guiden er et praktisk værktøj, der giver overblik over forskellige metoder, deres anvendelsesmuligheder og de overvejelser, man bør gøre sig for at sikre en vellykket borgerinddragelse.

Hvis guiden godkendes, planlægges denne at blive en fast del af organisationens – både administration og politikeres – fremtidige arbejde og et bidrag til at vurdere, hvordan organisationens bevidsthed om borgerinddragelse kan øges. Ved at

have en struktureret tilgang til borgerinddragelse vurderes det, at det kan øge fokus på dette element i organisationens projekter og opgaver fra start, og samtidig styrke evnen til at gennemføre inddragelsesprocesser, der skaber reel værdi i forhold til løsningen af opgaverne.

Udover at præsentere forskellige metoder indeholder guiden også eksempler på de mange borgerinddragelsestiltag, der allerede gøres brug af i dag, og som organisationen har gode erfaringer med. Disse eksempler fungerer som inspiration for medarbejderne og viser, hvordan borgerinddragelse på forskellige måder allerede er en naturlig del af opgavevaretagelsen i Mariagerfjord Kommune. På den måde bidrager guiden ikke blot til at systematisere tilgangen til borgerinddragelse, men også til at videreudvikle de gode praksisser, der allerede anvendes i dag.

I guiden er i første omgang udeladt borgerforslag og borgerbudgettering som metoder. Disse metoder er mere omfattende og ressourcekrævende og vurderes derfor at kræve en konkret politisk beslutning, før de benyttes. Hvis det besluttes politisk at benytte en eller begge metoder, vil de blive tilføjet guiden.

Borgerforslag

Kommunale borgerforslag giver borgere mulighed for at stille forslag til behandling i byrådet. Det fungerer ved, at en borger med bopæl i kommunen kan fremsætte et forslag, som andre borgere derefter kan støtte. Hvis et forslag opnår et bestemt antal støtter inden for en fastsat tidsperiode, skal byrådet tage stilling til sagen. Det gøres enten ved at behandle det direkte eller henvise det til relevant udvalg eller administrationen for nærmere afgørelse.

Af en opgørelse foretaget af Altinget i 2023 fremgår det, at 33 kommuner har indført borgerforslag. De præcise regler for borgerforslag varierer fra kommune til kommune, men typisk er der krav om:

- Bopæl: Forslagsstilleren og dem, der støtter forslaget, skal have bopæl i kommunen.
- Alder: Nogle kommuner tillader unge fra 15 år at deltage, mens andre sætter grænsen ved 18 år.
- Minimum antal støtter: Kravet varierer fra få hundrede til over 1.000, afhængigt af kommunens størrelse.
- Tidsfrist: Støtter skal indsamles inden for en fastsat periode, ofte mellem 90 dage og 6 måneder.
- Emneafgrænsning: Forslag skal relatere sig til kommunens ansvarsområder og må ikke stride mod gældende lovgivning eller vedrøre personalesager.

Hvis Byrådet beslutter at arbejde videre med indførelse af borgerforslag, anbefaler administrationen, at der nedsættes en politisk arbejdsgruppe til at følge den videre proces og konkretisere tiltaget yderligere.

Borgerinddragelse i forbindelse med reformer

I forbindelse med de igangværende reformer planlægger administrationen forskellige former for borgerinddragelse. Dels borgerinddragelse i de enkelte reformspor, men også muligheden for at afholde et større borgermøde på tværs af reformerne med henblik på at indhente borgernes input til reformerne og deres udmøntning samt give mulighed for øget direkte dialog mellem borgerne og politikerne på tværs af fagudvalget og reformspor. Disse borgerinddragelsesforløb planlægges behandlet selvstændigt i kommende politiske sager, så de kan blive mere konkret beskrevet og matchet med processerne for reformerne.

Bilag

Der er vedlagt en række bilag til dels konkret behandling, dels information og baggrund.

Bilag 1 indeholder en guide til valg af borgerinddragelsesmetode, som byrådet bedes godkende. Bilag 2 og 3 indeholder henholdsvis det oplæg, kommunaldirektøren indledte temamødet med og Byrådets input fra temamødet. Bilag 4 indeholder et oplæg om eksisterende og nye muligheder for borgerinddragelse og Bilag 5 er et metodekatalog udviklet af Aalborg Kommune og Aalborg Universitet, som sammenfatter relevant forskning og erfaringer om borgerinddragelse. Bilag 4 og 5 blev oprindeligt præsenteret for gruppeformændene i forbindelse med den politiske proces, der blev igangsat som følge af Byrådets behandling af den oprindelige initiativretssag.

- Bilag 1: Guide til valg af borgerinddragelsesmetode
- Bilag 2: Oplæg til Byrådets temamøde 29. januar 2025 - borgerinddragelse
- Bilag 3: Opsamling på Byrådets temamøde 29. januar 2025
- Bilag 4: Borgerinddragelse og borgerforslag - eksisterende og nye muligheder for deltagelse
- Bilag 5: Borgerinddragelse - metodekatalog fra AAU og AAKommune

Økonomi

De økonomiske konsekvenser af arbejdet med borgerinddragelse afhænger af ambitionsniveau og metoder til borgerinddragelsen og er derfor svære at sætte konkrete tal på, før man kender disse. Hvis man vil arbejde mere med

borgerinddragelse, må der dog alt andet lige påregnes et øget ressourcebehov i administrationen til gennemførelsen.

Hvis Byrådet beslutter at arbejde videre med at indføre borgerforslag, foreslår administrationen, at finansieringen håndteres i forbindelse med budgetlægningen for 2026 og i overslagsårene.

Beslutning

Godkendt.

Fraværende: Jan Andersen (V), Niels Erik Poulsen (V) og Peter Muhl (A)

Bilag

Guide til valg af borgerinddragelsesmetode - version 09.04.25

Oplæg til Byrådets temamøde 29. januar 2025 - borgerinddragelse

Byrådets temamøde 29 januar 2025 - opsamlingsnotat

Borgerinddragelse og borgerforslag - eksisterende og nye muligheder for deltagelse

Borgerinddragelse - metodekatalog fra AAU og AAKommune